

Lachgas

Lachgas

Tineke Steur

© 2023 T. Steur / Uitgeverij U2pi

Titel: Lachgas

Auteur: Tineke Steur

Illustraties: Jolien Boekschoten

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: JouwBoekdrukkerij.nl

ISBN: 978 94 9329 949 8

NUR: 277

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

INHOUD

Rijexamen 1956	7
Coronatripje	11
De laatste taart	15
Engeland	18
Etentje	23
Parkeerkaart	27
Harregat	31
Helemaal dorps	34
Kast	38
Douchemuts	41
Kermis	44
Kinderlingerie	46
Klap in het gezicht	50
Krijg nou wat	54
Lachgas	56
Warhoofd	59
Vallen en opstaan	62
Oude bram	65
Nieuwe jurk	70
Nijvere gast	72
Perenboom	76
Ook toevallig	79
Op zoek naar de schat	82
Oude vriend	85
Oosterse wellness	89
Autosleutel	95
Pikant setje	99
Quarantaine 2020	103

Nieuwe mobiel	108
Ratten	111
De witte billen van oom Geld	115
Oliepan	117
Roemenië	120
Smoorverliefd	125
Verassing, nou ja, verrassing	128
In de sneeuw	131
Piepjesstress	134
Stappenteller	137
Bijzondere tandarts	140
Nieuw terras	144
Uitspatting (Doe maar een bh)	150
Verrassingsmenu	154
Veiling	157
Waar zijn goddorie mijn tanden	163
Wasstraat	166
De glazen bol	169
Zwembeleving	172
Oude dames	175
Neus	180
Broodje ongezond	185
Erfenis	188

RIJEXAMEN 1956

Ik was nog geen achttien jaar toen mijn vader begon over een rijbewijs, dat leek hem wel handig in de zaak. Boeketten bezorgen.

Ik had er wel oren naar, niet vanwege dat bezorgen, maar het idee alleen al dat ik zou kunnen autorijden.

‘Ik weet al iemand die dat wel wil doen, die lessen geven, en niet te duur,’ vervolgde hij.

Via via kende hij een man die door kommer en kwel zijn baan had verloren en nu in zijn eigen aftandse Ford Zephyr autorijlessen gaf voor f 5,00 per uur. De combinatie van helpende hand en lage prijs lag hem wel. Het had iets weg van ‘op de kop tikken.’

De Zephyr reed voor en ik stapte in bij meneer Zuidema. Hij zag er triest uit, evenals zijn lesauto. De grijsgroene roestige bak kon niet veel ouder zijn geweest dan een jaar of zes, maar de glans was eraf, evenals bij meneer Zuidema en op een of andere manier zag het er naar uit dat ze het beide zouden kunnen begeven.

De lessen verliepen voorspoedig, alle foefjes werden mij aangeleerd, in de straat keren, achteruit inparkeren en de hellingproef op de enige helling die onze stad rijk was en waar je dus ook regelmatig mensen zag stunten.

Meneer Zuidema had één vaste verkeersregel en daar hamerde hij telkens weer op: ‘een paard heeft altijd voorrang, ook al komt het van links, want een paard is een edel dier.’

De auto zelf had één mankementje: de motor sloeg vaak af. Bijvoorbeeld op een lichte helling, zoals bij bruggen of dat soort

obstakels, want zo ging ik ze in de loop der tijd wel zien. Maar als dat tijdens het examen zou gebeuren, dan moest ik alleen even de motorkap omhoog doen en een palletje verschuiven, niets aan de hand.

‘Als je maar niet Van Santen krijgt als examiner’ was altijd de reactie als ik over mijn examen vertelde, ‘want dan ben je sowieso gezakt, vréselijke man.’ En elke keer zakte de moed me verder in de schoenen. Van Santen, die engerd, de schrik van de stad, suisde door mijn hoofd als een wervelstorm. En ik kreeg Van Santen.

Het examen begon met de theorie. Gemoedelijk, aan een klein houten tafeltje, temidden van heen en weer lopend publiek, zat ik met een vriendelijk ogende man die mij het mondeling examen afnam.

Hij maakte op een vodje papier met een stompje potlood een tekening van een kruispunt. ‘Als jij daar rijdt,’ zei hij, wijzend op zijn zelf gefabriceerde plattegrond van een stukje stad, en ‘daar,’ en nu ging zijn potlood de hoek om, ‘komt een auto vandaan. Wie heeft er dan voorrang?’

Nog vijf van die onbenullige vragen en ik was geslaagd, voor de theorie. Nu was het wachten op de heer Van Santen.

‘Een paard heeft altijd voorrang, ook al komt het van links,’ spookte door mijn hoofd, ‘want een paard is een edel dier.’

Daar komt een heer aan van rechts, de heer Van Santen, een echte heer in het verkeer.

‘Dag juffrouw.’

‘Pff, juffrouw,’ dacht ik. Ik ging door de grond.

‘Waar staat uw auto?’ vroeg hij, terwijl we naar buiten liepen. Een diepe zucht ontsnapt mij.

‘Aan de overkant,’ zei ik, wijzend op het groengrijze vehikel. De

man kijkt bedenkelijk, licht fronsend, naar mijn auto, raapt zo te zien al zijn moed bijeen, de onooglijke auto is duidelijk beneden zijn stand.

Op dat punt kan ik met hem meevoelen.

‘Rij maar over de brug en sla rechts af.’ Dat was precies de brug waar de motor vaak afsloeg, mijn hart klopte in mijn keel, maar ik had geluk, de lichten stonden op groen en ik reed zonder problemen de brug over.

Mijn grootste zorg was het paard. Mijn gedachten gingen terug naar dat van Van Gend en Loos. God wat heeft dat beest wat af gepiest bij ons voor de deur. Er leek nooit een eind aan te komen.

‘Linksaf.’

Waar waren we eigenlijk? Ik ging linksaf, volgens zijn opdracht en kwam weer bij zinnen. Ik moest doorrijden naar een buitenwijk, alles ging tot nu toe goed.

‘Keer hier maar.’

Oh God, ik krijg een trilvoet. Nog nooit gehad, maar het houdt nu niet op, juist nu ik examen moet doen gaat mijn linker voet te keer als een trilplaat bij de bouw. Ik krijg geen vat op deze zenuwtic. Hij is onbruikbaar als secondant bij het keren, dus ik klungel maar wat aan.

De heer Van Santen reageert korzelig, een van zijn wenkbrauwen verandert in een vraagteken, in mijn fantasie zie ik er zelfs een punt onder.

‘Rij maar door.’ We rijden via wat omwegen weer richting binnenstad en naderen de beruchte helling, zeker 10%. De spanning neemt toe. Zou hij thuis ook zo kortaf praten, denk ik ondertussen.

Tegen zijn vrouw: ‘peper’.

Ik ben nu bij de helling, zie veel verkeer in het gebied van de kruising, een eindje verderop, waar ik dadelijk, als alles meezit, zal landen. Ik trek de handrem aan, tjok tjok, de motor is afgeslagen. Nu laat ik even mijn technische kant zien, denk ik. Misschien kan ik toch nog indruk maken op deze heer in het verkeer, dus ik stap uit. Mijn trilvoet is over. Ogenschijnlijk stoïcijns open ik de motorkap, et voilà, het palletje, Joost mag weten wat het is, maar voor mij is dat hét palletje.

De man naast mij zegt niets. Ik start en rij weg. Hij lijkt niet onder de indruk van mijn technische kennis en voortvarendheid. 'Stationsplein.'

Dat is het eindpunt en in de nabije toekomst zal het wel weer het beginpunt zijn, vrees ik. Dat klopte. Ik was gezakt.

Het paard was ik niet tegengekomen, een gelukkig toeval. Maar ik weet niet of ik het wel voorrang zou hebben verleend, dat hing een beetje af van het tempo waarin het dier zou lopen. In vol galop zou ik het zéker voorrang hebben gegeven, ook al kwam het van links. Maar als het om zo'n langzaam voortsjokkend trekpaard zou gaan, zo'n mismoedig beest dat het eigenlijk niet meer zo zag zitten, dan denk ik dat ik er nog gauw even voor langs zou zijn geglipt, ook al kwam het van rechts.

CORONATRIPJE

Je kunt eindeloos dimdammen over een weekje weg, maar je kunt ook pats boem beslissen wat het gaat worden. Dat laatste deden wij, mijn schoonzus en ik, mijn zwager sloot zich er zonder tegenstribbelen bij aan. Er was weinig keus op dat moment. De pandemie doorkruiste de plannen van vele mensen, maar bij ons waren er weinig problemen. Wel moesten we met twee auto's, anders riskeerde je een boete van 350€ per persoon, maar met drie fietsen konden we ook niet anders. De reis ging naar Lauwersoog.

Maar hoe zouden we rijden, achter elkaar aan of apart en elkaar halverwege ontmoeten, dat was de vraag. Zij vonden het gezelliger achter elkaar aan te rijden en te lunchen in Staphorst. In een vloek en een zucht was alles geregeld.

Ik volgde de twee fietsen op de beige Toyota, radiootje aan, richting Staphorst. Ik weet niet wat er met zijn cruisecontrol aan de hand was, hij zal wel precies 100km per uur gereden hebben, maar ik kreeg na twintig kilometer de kriebels van dat gesukkel. Als we zo naar Lauwersoog moeten wordt het nachtwerk, dacht ik en ik zoefde ze voorbij. Even zwaaien en ik vloog de vrijheid tegemoet, zo voelde het. Vrijheid. Maar zoals wel te verwachten was werd ik even later weer door hen gepasseerd, even zwaaien en ik was weer terug bij af. Ik ben geen type om achter iemand aan te rijden, heb constant het gevoel dat ik in me moet inhouden.

Staphorst, pleisterplaats voor bijna iedereen die naar het noorden reist, halverwege Arnhem en Groningen. In het restaurant

was alles keurig Corona bestendig geregeld. We bestelden uit-smijters en croquetten, precies de gerechten waar dit restau-rant voor gemaakt leek. Blaadje sla met stukje tomaat en kom-kommer op de rand van het bord et voilà, een ‘broodje gezond.’ De weg werd vervolgd: Meppel, Wolvega, we gingen richting Friesland, een heel eind. Ik reed toch maar weer trouw achter mijn medereizigers aan, nu op een tamelijk saai stuk. Maar net toen mijn tomtom aangaf dat ik 41 km rechtdoor kon rijden en ik dacht: ‘ha lekker, rust, blik op oneindig’, sloeg mijn zwager warempel rechtsaf.

‘Huh, wat doe je nou?’ vroeg ik me hardop af. Andere naviga-tor? Vinden ze de weg ook zo saai? Ik ging ook rechtsaf en bleef hen volgen.

Een prachtige weg, met aan weerszijden bomen, vol in het blad, weilanden omzoomd door boschages, de zon maakte het alle-maal extra mooi.

Misschien zie ik nog een hert, flitste door mij heen. We kwamen door een leuk dorpje, bijna sereen. Dat hebben jullie goed uit-gezocht, dacht ik. Een tijdje later passeerden we voor de twee-de keer een dorp, ik keek mijn ogen uit. Weg van de snelweg, wat een verademing, wat een rust, goed idee van hen. Wie van de twee zou erop gekomen zijn?

We naderden een derde dorpje, mijn zwager draait een pleintje op, ik volg hem, ga naast hem staan, doe het portierraam open om te vragen wat de bedoeling is, zie ik verdorie een ander ge-zicht. Een fractie van een seconde dacht ik wat heeft hij met zijn ogen gedaan, zo opgezwollen. Maar hij is mijn zwager niet.

Ik schrik, ben onthutst. De man kijkt terug, maar het heeft iets verwijtends, alsof hij zich afvraagt wat voor iemand ik ben die hem de hele tijd zo nodig moet achtervolgen. Ik stotter iets van 'sorry, ik dacht dat u mijn zwager was.' Maar die man, die mijn zwager niet was, kon helemaal niet lachen om de situatie. Hij dacht misschien dat hij gestalkt werd door een of andere gek en wilde hem wel eens van dichtbij bekijken. Die gek was ik. Stond ik daar in de middle of nowhere. Ik had geen idee waar ik was, ja in Friesland.

'Roodkapje' schiet in een flits door mijn hoofd, ik kan me opeens helemaal in haar verplaatsen, die schrik. Ik loop plotseling over van empathie, dat arme kind, nog zo klein en dan die enorme wolf. 'Maar grootmoeder wat heeft u grote ogen,' zei ze nog in haar argeloosheid.

Stel dat hier een wolf achter het stuur had gezeten, met een wolvijn ernaast, ik zou er als een haas van door gegaan zijn. Maar net voordat ik 'Maar zwager, wat heb je vreemde ogen', had kunnen zeggen, verschijnt het verhitte hoofd van mijn schoonzus bij het andere raam. 'Tineke, je reed achter de verkeerde auto aan', roept ze opgewonden.

'Ja dat heb ik gemerkt.' 'We toeterden nog.'

'Heb ik niet gehoord, ik was helemaal gefocust op mijn avontuurlijke tocht.' Ik keek naar de identieke auto vijf meter verderop. Vind je het gek, zelfde Toyota, zelfde kleur, zelfde hoofdsteunen, zelfde fietsen.'

Ik vond het eigenlijk wel een giller, maar de man vertrok nog steeds geen spier, evenmin als zijn vrouw. Hij zei ook geen woord, bij voorbeeld, 'God wat een toestand' of 'wat een bak

zeg,' zoiets. Dan hadden we nog een beetje kunnen lachen om de situatie, nee, hij leek letterlijk met stomheid geslagen. Mogelijk had hij zich al die tijd zwaar bedreigd gevoeld en had hij even een fries pleintje nodig om daar in alle rust van bij te komen.

Wij waren al lang bijgekomen en reden verder over die mooie weg, die achteraf ook nog de kortste bleek, de vakantie tege-
moet.

Alleen jammer dat ik de oplader van mijn fiets vergeten had.

DE LAATSTE TAART

Zit ik een beetje op Facebook te bladeren, kom ik verdorie mijn eigen taarten tegen. Wat komt me die tafel bekend voor, dacht ik één seconde, maar het was mijn eigen tafel en die drie taarten die er zo overheerlijk uitzagen waren mijn eigen baksels. Ik had ze zelf de wereld ingestuurd vorig jaar, maar nooit meer aan gedacht. Een kleine herinnering dus. Ik had echter geen herinnering nodig, ieder jaar kreeg ik op het juiste moment de kriebels, alsof ik een ingebouwde klok had. 'Iets' in mij werd getriggerd om taarten te gaan bakken, zoals een vogel voelt dat hij naar het zuiden moet vliegen.

De laatste keer werd ik echter door pech achtervolgd. Wat stijf moest worden bleef dun en wat dun moest zijn werd dik, het werd een aaneenschakeling van reparaties.

Een deel zou eigenlijk in de afvalcontainer moeten, maar ja, in welke? Dat is tegenwoordig niet meer zo eenvoudig. Je kunt niet meer alles blindelings ergens in kieperen. Ik zat vooral met de 'suède hoed,' de ingezakte koffieschuimtaart. Als een verzameling ingrediënten moest hij in de groene container, maar als 'hoed' moest hij in de grijze. Uiteindelijk besloot ik hem maar te houden, ik verzin er wel wat op, dacht ik.

De biscuittaart was goed gelukt, maar ik had geen geduld en begon hem al in lagen te snijden terwijl hij nog warm was. Vòòr mij ligt nu een voorraad stukjes en brokjes cake op de plank, maar tijd genoeg, nog steeds alles min of meer onder controle. Ik plak de kruimels gewoon weer op elkaar. Wie ziet het tussen de vruchtenjam en de banketbakkersroom, dacht ik. Niemand. Toch groeit gestaag de ergernis, zoals mijn schuimtaart in de oven.

‘Dit is de laatste keer dat ik taarten bak,’ roep ik naar mijn man. Hij hoorde me niet, onze gehoorapparaten liggen weer eens in een laatje, dus ik roep nog een keer, nu harder, luidkeels: **‘dit is de laatste keer dat ik taarten bak.’**

‘Daar hou ik je aan,’ roept hij terug.

De hele handel verdwijnt nu voor een weekje in de vriezer. Nog even het amandelschaafsel en de gemalen hazelnoten roosteren en dan: rust.

Één dag voor mijn verjaardag haal ik het resultaat van mijn gepruts weer uit de vriezer. De rommeltaart, de banketbakkersroom, de suède hoed en de koffiecaramel, nog over van een vorig feestje. Diezelfde avond flans ik alles in elkaar. Als de bovenste laag op de taart zit, is het hele soepzootje verstopt. Ik smeer er een laag slagroom overheen. De amandelen aan de zijkant. Vruchten er bovenop, een beetje gelei voor de afwerking, hij ziet er goed uit. Ik vroeg me opeens af of een taart mannelijk of vrouwelijk was. Een ‘taart’ is eigenlijk altijd een vrouw, maar dit robuuste vierkante baksel kan nooit een vrouw zijn. Hij heeft helaas de neiging om in te zakken, er komen rollen rondom, hij wordt lager en breder, een beetje vermoeid bijna, een embonpoint, dat moeten we niet hebben. Met een paar plankjes druk ik hem weer in de originele vorm.

‘Nog één nachtje jongen, even volhouden, morgen om 11 uur mag je doen wat je wilt, inzakken, uitzakken of doorzakken. En wees gerust, Janny van der Heijden is er niet bij.’ Hij gedroeg zich perfect. De schuimtaart ziet er met een beetje kunst en vliegwerk redelijk goed uit, vooral met wat poedersuiker over de hazelnoten. Helaas stromen er straaltjes karamel onderuit, maar een kniesoor die daar op let.

'Jeetje wat heb je nou weer gebakken?' roepen de vrouwen een dag later enthousiast.

Wat ze nog niet weten is dat het wel de laatste keer is geweest. Ik bak niet meer, ik stop ermee, ik heb er genoeg van. Volgend jaar verwijst ik iedereen naar Facebook.